

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Люблінська школа бізнесу (Словенія)
Краківський економічний університет (Польща)

VII Міжнародна науково-практична конференція

**“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ”**

11 квітня 2025 р.

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку (м. Одеса)
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Люблінська школа бізнесу (Словенія)
Краківський економічний університет (Польща)

**УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ**

**MANAGEMENT OF SOCIO-ECONOMIC
TRANSFORMATIONS OF BUSINESS PROCESSES:
REALITIES AND CHALLENGES**

Тези доповідей
VII Міжнародної науково-практичної конференції

11 квітня 2025 р.

Мукачево
2025

невизначеності та воєнного стану	
РОСОЛА У., ЯКУБИШИН Є. Оптимізація ресурсного забезпечення технологічних процесів у виробничому секторі України	81
СИНЕВИЧ І., ГОЛОВАЧКО В. Управління кібербезпекою критичної інфраструктури держави	83
СИРОВЕЦЬ С. Модернізація господарського комплексу України на засадах інноваційного розвитку	85
СТАНІСЛАВИК О. Електронна комерція як інструмент зміцнення міжнародної співпраці	88
СТЕГНЕЙ М., МИХАЛЬЧИНЕЦЬ Г., ГАВРИЛЮК Р. Сучасні тенденції просторової організації економічних систем	91
ТОВКАНЕЦЬ Г. Перспективи розвитку європейської вищої освіти в контексті сталого розвитку	93
ТОВКАНЕЦЬ О. Особливості розвитку світової освітньої системи	95
ФЕНЦИК О., МОЛНАР-ЧАТЛОШ А. Вплив моніторингу як інструмента забезпечення якості професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів	97

СЕКЦІЯ 3. ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА У ВИМІРАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

ГАЛАН Л., БОРИСЕВИЧ Є. Роль інформаційного менеджменту в умовах цифрової економіки	100
ЖУКОВ І. Короткочасний контент як новий підхід в управлінні підприємницькою діяльністю в умовах цифровізації економіки	103
ІРТИЩЕВА І., ОКСИМЧУК С., РОМАНЮК С. Особливості життєзабезпечення в умовах розвитку цифрової економіки	105
КОЗИК І., КОЗИК В. Основні аспекти трансформаційних перетворень розвитку цифрової економіки	106
КОЧУМА І. Використання AR/VR-технологій як фактор збереження та популяризації культурної спадщини туристичних територій	108
КОШЕЛЯ Д. Моделі змінності ІТ-бізнесу у статусі фізичних осіб-підприємців	110
ЛУЖАНСЬКА Т., ЛЕТА В., НАКОНЕЧНИЙ Ю. Цифрова трансформація економіки України	112
МАКСИМЕНКО Д., ТОКАР І. Цифровізація як фактор підвищення стійкості та конкурентоспроможності агросектору України	115
МАСАЛОВИЧ С., ГОЛОВАЧКО В. Міжнародні стандарти та протоколи в цифровій економіці: питання гармонізації	118
ПАПП В.В., БОШОТА Н., ХИМИЧ В. Роль цифрових технологій у розвитку туризму та рекреації в Україні	120
ПОПОВИЧ О., СВИТЛИК С. Цифрові платформи як каталізатори змін у сфері фінансування проєктів	122
РУСИН Я., ГОЛОВАЧКО В. Оподаткування цифрових послуг в умовах міжнародної економічної інтеграції	123
СТЕГНЕЙ М., ГРИНЧАК І., МЕЙСАР Б., БАТИН М. Особливості розвитку транспортно-логістичної сфери в умовах цифровізації	126
СТЕГНЕЙ М., НОДЬ О., БЕРГХАУЕР О. Особливості розвитку сфери готельно-ресторанного обслуговування в умовах цифровізації та євроінтеграції	128
СТЕГНЕЙ М., РИЖКОВ К. Особливості територіального розвитку в умовах цифровізації	131
ТАРДАСКІНА Т., ЧУКУРНА О. Бізнес-модель для ІТ-продукту у сфері ментального здоров'я	133
ХАДЖИРАДЄВА С., ЧУКУРНА О. Дослідження поведінових реакцій та мотивів виникнення кіберхейту	136
ЧИЗМАР І. Вплив цифрових технологій на зміну традиційних бізнес-моделей	138

СЕКЦІЯ 4. ІННОВАЦІЇ ТА ІНВЕСТИЦІЇ В УПРАВЛІННІ ПРОЦЕСАМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ СТІЙКОСТІ ТЕРИТОРІЙ ТА ГРОМАД

ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н., ХИМИНЕЦЬ Д. Інноваційне управління в умовах мінливості	141
--	-----

Ключове значення має інвестування в цифрову інфраструктуру: швидкісний інтернет, логістичні хаби, платіжні системи й автоматизовані сервіси. Це дозволяє створити цілісні екосистеми, де взаємодіють бізнес, споживачі, банки й держава.

Україна має потенціал стати активним гравцем у глобальній е-commerce. Освітні програми для підприємців, підтримка онлайн-експорту, залучення малого бізнесу до міжнародної торгівлі – усе це важливо для післявоєнного відновлення та розвитку. Електронна торгівля відкриває доступ до світових ринків без великих інвестицій.

Загалом е-commerce – це не просто інновація, а стратегічний інструмент для міжнародної співпраці. Вона дає змогу підприємствам будь-якого масштабу долати бар'єри та знаходити нові ринкові можливості. Але її ефективність залежить від того, наскільки країни й бізнес готові до викликів цифрової трансформації.

На завершення відзначимо, що для України електронна комерція відкриває додаткові можливості у контексті економічної відбудови та інтеграції у світовий ринок. Системна підтримка цифровізації бізнесу, інвестиції у інфраструктуру та просування українських товарів і послуг на міжнародних онлайн-майданчиках мають стати частиною довгострокової стратегії. В умовах, коли світова економіка дедалі більше орієнтується на діджитал-формати, роль е-commerce лише зростатиме, перетворюючи її на потужний каталізатор глобальних економічних зв'язків.

Список використаних джерел:

1. 35 трендів 2024: що буде популярним у новому році. *Sprava: ел. журнал для Інтернет-підприємців України*. URL: <https://sprava.prom.ua/35-trendiv-2024/> (дата звернення: 05.04.2025).

2. Самойленко Л. Б. Застосування технологій електронної комерції для підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств. *Ефективна економіка*. 2015. № 4. URL: <http://surl.li/jyqgr>.

3. Землянська О.В., Праховнік Н.А., Ковтун А.І., Ковтун М.А. Безпека в Інтернеті та захист персональних даних. *Безпека життя і діяльності людини: теорія та практика: Збірник Всеукраїнської науково-практичної конференція, 28.04.2022 р. Полтава: ПНПУ, 2022. С. 62-64.*

УДК 338.1:658.15

МАРІАННА СТЕГНЕЙ

доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та фінансів,
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

ГАЛИНА МИХАЛЬЧИНЕЦЬ

кандидат економічних наук доцент, доцент кафедри економіки та фінансів,
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

РОБЕРТ ГАВРИЛЮК

магістрант,
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПРОСТОРОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Дослідження сучасних тенденцій просторової організації економічних систем є надзвичайно важливим для України на всіх рівнях її економіки, оскільки дозволяє виявити ключові закономірності розміщення продуктивних сил, ідентифікувати фактори, що впливають на економічний розвиток різних територій, та розробити науково обґрунтовані стратегії для забезпечення збалансованого та ефективного зростання.

На рівні національної економіки аналіз просторової організації дозволяє виявити макроекономічні диспропорції в розвитку регіонів, визначити центри економічної

активності та депресивні території, оцінити ефективність державної регіональної політики та обґрунтувати необхідність її коригування. Дослідження міжрегіональних економічних зв'язків, міграційних потоків, розміщення стратегічно важливих галузей та інфраструктурних об'єктів є критично важливим для забезпечення територіальної цілісності та економічної єдності країни, особливо в умовах зовнішніх загроз та внутрішніх дисбалансів.

На рівні регіональної економіки дослідження просторової організації дає змогу виявити внутрішні закономірності розміщення економічних суб'єктів, спеціалізацію регіонів, рівень їхньої диверсифікації, а також ідентифікувати внутрішньорегіональні центри зростання та проблемні зони. Аналіз агломераційних ефектів, кластерних утворень, міжмуніципальної співпраці та просторової конкуренції є важливим для розробки регіональних стратегій соціально-економічного розвитку, спрямованих на підвищення конкурентоздатності та якості життя населення.

На рівні економіки територіальних громад дослідження просторової організації є ключовим для розуміння локальних економічних процесів, виявлення потенційних точок зростання, оцінки інвестиційної привабливості та ефективності використання місцевих ресурсів. Аналіз розміщення підприємств, розвитку малого та середнього бізнесу, функціонування місцевих ринків праці, доступності інфраструктури та якості публічних послуг у просторовому контексті є необхідним для розробки стратегій сталого розвитку громад, залучення інвестицій та покращення бізнес-середовища.

На рівні економіки підприємств галузей дослідження просторової організації дозволяє виявити галузеві особливості розміщення виробничих потужностей, логістичних ланцюгів, науково-дослідних центрів та ринків збуту. Аналіз факторів локалізації, міжфірмової кооперації, галузевих кластерів та просторової конкуренції є важливим для підвищення ефективності діяльності підприємств, оптимізації їхнього розміщення, розвитку інновацій та зміцнення їхньої конкурентоздатності як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

В умовах сучасних глобальних та внутрішніх викликів, включаючи цифровізацію, децентралізацію, екологічні зміни та військову агресію, дослідження просторової організації економічних систем набуває особливої актуальності для України. Воно дозволяє не лише діагностувати поточний стан та виявити існуючі проблеми, але й прогнозувати майбутні тенденції, обґрунтовувати стратегічні рішення та сприяти формуванню стійкої, збалансованої та конкурентоздатної національної економіки, що враховує специфіку розвитку кожної її територіальної одиниці..

Сучасні тенденції просторової організації економічних систем характеризуються зростанням агломераційних ефектів, поглибленням функціональної спеціалізації територій та посиленням міжрегіональної взаємозалежності в умовах глобалізації та цифрової трансформації. Спостерігається концентрація економічної активності у великих міських агломераціях, що є центрами інновацій, знань та високотехнологічних галузей, водночас периферійні території часто стикаються з викликами деіндустріалізації та відтоку кваліфікованих кадрів. Цифрові технології нівелюють деякі просторові обмеження, сприяючи розвитку дистанційної роботи та електронної комерції, але водночас можуть посилювати цифрову нерівність між територіями з різним рівнем інфраструктурного забезпечення. Формування транснаціональних виробничих ланцюгів та глобальних мереж доданої вартості зумовлює зростання складності просторової організації та підвищує вразливість регіональних економік до глобальних шоків. Екологічні імперативи та прагнення до сталого розвитку стимулюють переосмислення традиційних моделей просторового розвитку, орієнтуючи на більш компактне та ресурсоефективне використання територій.

У межах оцінювання дієвості сталого розвитку соціально-економічних систем в Україні розроблено методологічні засади та національні індикатори Цілей сталого

розвитку, на основі яких здійснюється щорічний моніторинг [1], як зазначається у відповідних звітах Державної служби статистики України. Водночас, поділяючи думку Т. Панчишина та М. Вдовина, слід констатувати наявність потреби у подальшому удосконаленні системи індикаторів сталого розвитку територіальних громад у вітчизняній практиці [2]. Зазначена система потребує гармонізації з міжнародно визнаними показниками та адекватного відображення актуальних проблем і досягнень у різноманітних сферах суспільного життя. Особливої уваги заслуговують індикатори сталого розвитку регіонів, які повинні відображати інтегральну картину їхнього стану та слугувати об'єктивною основою для оцінки ефективності регіонального управління та досягнутих результатів у сфері сталого розвитку на різних управлінських рівнях.

Список використаних джерел:

3. Цілі сталого розвитку Україна. 2021. Моніторинговий звіт. https://www.ukrstat.gov.ua/csr_prezent/2020/ukr/st_rozv/publ/SDGs%20Ukraine%202021%20Monitorin%20Report%20ukr.pdf
4. Панчишин, Т., Вдовин, М. (2023). Компоненти сталого розвитку територіальних громад та регіонів в умовах суспільно-політичних викликів. *Економіка та суспільство*, (50). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-23>
5. Стегней М.І., Михальчинець Н.О. Статистична оцінка ефективності моделей територіального інноваційного розвитку. *Журнал з менеджменту, економіки та технологій*. - № 1. 2024. - С. 164-175

УДК 378.015.31

ГАННА ТОВКАНЕЦЬ

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри теорії та методики початкової освіти,
Мукачівський державний університет, м. Мукачеве, Україна

**ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ
В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ**

У глобальному світі, перед яким стоять невирішені соціальні, політичні, економічні та екологічні завдання, що сприяють побудові мирних та стійких суспільств, освіта має першорядне значення [1; 2]. Проте системи освіти рідко використовують перетворюючий підхід повною мірою. Вважаємо, що передусім необхідно приділяти особливу увагу зміцненню внеску освіти у забезпечення прав людини, миру та відповідальної громадянськості на місцевому та глобальному рівнях, гендерної рівності, сталого розвитку та здоров'я. Зміст такої освіти має бути актуальним і враховувати когнітивні та некогнітивні аспекти навчання [4].

Розбудові Європейського освітнього простору сприятимуть Стратегічні рамки європейського співробітництва в галузі освіти та навчання на основі:

- підтримки реформ систем освіти та навчання в країнах ЄС;
- посилення синергії в освітній діяльності за різними напрямками, такими як дослідження та інновації, соціальна політика, зайнятість та молодь, а також застосовуючи інструменти фінансування ЄС для кращої підтримки національних реформ;
- встановлення цілей і показників для керівництва роботою та моніторингу освітнього прогресу.

Навички, знання, цінності та поведінкові настанови, які необхідні громадянам для повноцінного життя, прийняття обґрунтованих рішень та активної участі у вирішенні глобальних проблем як на місцевому, так і на глобальному рівні, можна набути за допомогою

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>